

II. správa SNB
analytický odbor
čj.: CB-0077/ 152/03-89

V Praze dne 16.10.1989

PŘÍSNE TAJNÉ

Výtisk č. : 4
Přílohy : 0

Denní situační zpráva č. 152/89 ze dne 16.10.1989.

K bodu 2a) :

K bodu 2b) :

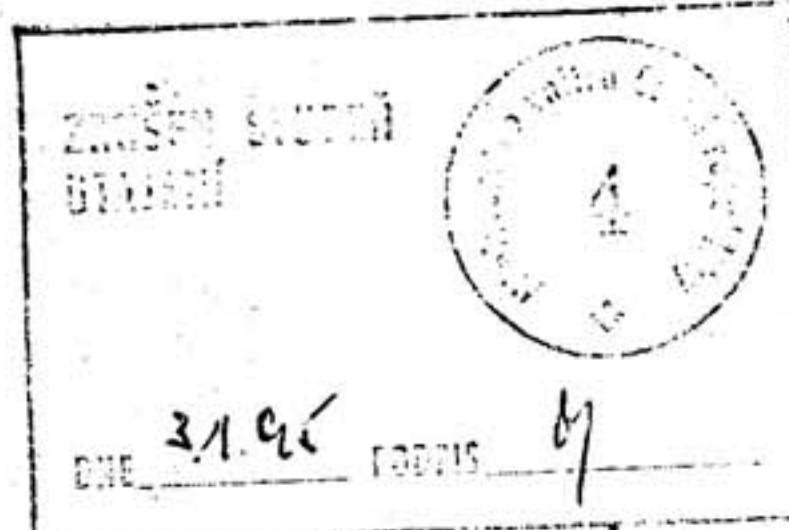
K bodu 3) :

K bodu 4) :

Náčelník II. správy SNB

plk. PhDr. Karel VYKYPĚL

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušený stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

K bodu 2a

Výtisk č.: 1
Počet listů: 1

Rozdělovník č.pouze pro ministra vnitra ČSSR

Velvyslanec rady ZÚ USA v Praze Theodore RUSSELL velmi tvrdě odsoudil události v Praze, ke kterým došlo 28.10.1989 a konstatoval, že čs. ministr zahraničních věcí JOHANES při svém posledním jednání se státním tajemníkem USA BAKEREM slíbil jménem čs. vlády, že se již v ČSSR nebude opakovat brutálnost a že dojde k výraznému zlepšení ochrany lidských i občanských práv. To se však podle RUSSELLA nestalo a postavilo KSČ a čs. vládu do postavení orgánu, kterým nelze vůbec důvěřovat. BAKER se prý cítí JOHANESEM podveden a vědomě oklamán. RUSSELL dále řekl, že je zřejmé, že dnešní zpátečnické vedení KSČ nemá v žádném směru ustoupit od iluze leninského a stalinského státu a strany, a že tuto iluzi podle jmenovaného prý nakonec tuto vedení zajde a pravděpodobně s horším dopadem než dopadli jeho souvěrci v sousedním Polsku a Maďarsku, a patrně i dnes v NDR. Toto vedení prý zapomíná, že svět nepotřebuje Československo, ale že Československo potřebuje svět. SSSR dnes už nemůže pomoci nikomu a ani sám sobě, jedině snad by mohli poslat zase tanky, což však asi dnes neudělá proto, aby zachránil iluzi, kterou sám již dávno opustil. K zahojování části s. LENÁRTA do západní Evropy RUSSELL uvedl, že "LENÁRT jede na žebrotu, žebrat o investice a hospodářskou pomoc, přičemž jede do zemí malých a takových, které na nějaké velké zahraniční investice ani dost nemají. LENÁRT a KSČ zapomínají, že do zemí, kde se všechna pendraky, vodními díly, psy a opresivní justicí, se neinvest-

ARGO

Zrušen super

tuje. Tam jsou investice pochybné. Podle RUSSELLA nebudou světové banky dávat miliardy na to, aby "pendrakový režim v Praze pferil".

RUSSELL dále sdělil, že se s. ŠTĚPÁNEM se počítalo jako s nástupcem s. JAKEŠE, což v souvislosti s korupční aférou již nepřipadá v dnu. Možným nástupcem se nyní může podle RUSSELLA stát s. ADAMEC, který má však podle něho stále častější spory s konzervativním a zpětnickým vedením KSČ, protože mu nyní blokuje nejen činnost federální vlády, ale páchají i nemalé další hospodářské škody, kterou vedou k tomu, že i ty trošky přestavby, které se smí realizovat, se stávají spíše nedospělou či úspěchem. RUSSELL konstatoval, že statistická čísla publikovaná čs. vládou jsou více méně zfalšovány podle "stalin-ských" metod ekonomiky. Je to prý proto, že k žádné změně v fixaci, kontrole a vedení nedošlo, a proto úpadek ekonomiky pokračuje dál, i když se rozpad trochu zabrzdil a zpomalil.

Poznatek byl získán Pramenem č. 1 v 1. polovině listopadu 1989.
Je hodnocen jako seriozní a lze ho z důvodu konspirace využít pouze k informaci ministra vnitra ČSSR.

Z prostředí amerických diplomatů akreditovalých v ČSSR jsou dále zjištovány poznatky o vývoji názorů a konkrétních opatřeních americké administrativy v oblasti zahraniční politiky USA ve vztahu k ČSSR a ostatním zemím ZSS.

ARCHIV
Zrušen stupň utajení (Svazek 1.1.2005 sb.)

Výtisk č.: 4

Pečet listu: /

K bodu 2a

3.1.91

b

Rozhovorník č. 1 a ss. Lenárt, Johannes

Role amerického velvyslanectví v ČSSR Clifford BOND charakterizoval schůzku BAKERa s JOHANESem jako konkrétní důsledek ménici se mezinárodní politické situace, která si vyžaduje potřebu dialogu. BAKERovi se tímto naskytla určitá "šance" říci si oficiálně svůj názor m.j. zejména v oblasti lidských práv. BAKERa k rozhovoru s čs. ministrem zahraničních věcí motivoval jednak současný vývoj ve východních zemích, ale i současná situace v USA po zvolení BUSHa do funkce prezidenta. Současná nová americká administrativa má, podle názoru BONDa, poněkud rozdilnější názor na vývoj dalších styků s Československem, kterámu je např. i schůzkou BAKERa s JOHANESem dávána určitá "šance" (blíže BONDEM nespecifikována) před tím, než Kongres USA jednoznačně vymezí politiku Spojených států na příští léta.

Z některých například poznámek BONDa vyplynulo, že počed výsledky jednání BAKERa s JOHANESem nezáhlí očekávání americké strany, nelze předpokládat, že v následujících minimálně jedenácti letech dojde k výraznější změně vztahů mezi USA a ČSSR (zřejmě myšleno období od posledních rozhovorů na úrovni ministra zahraničních věcí USA a ČSSR).

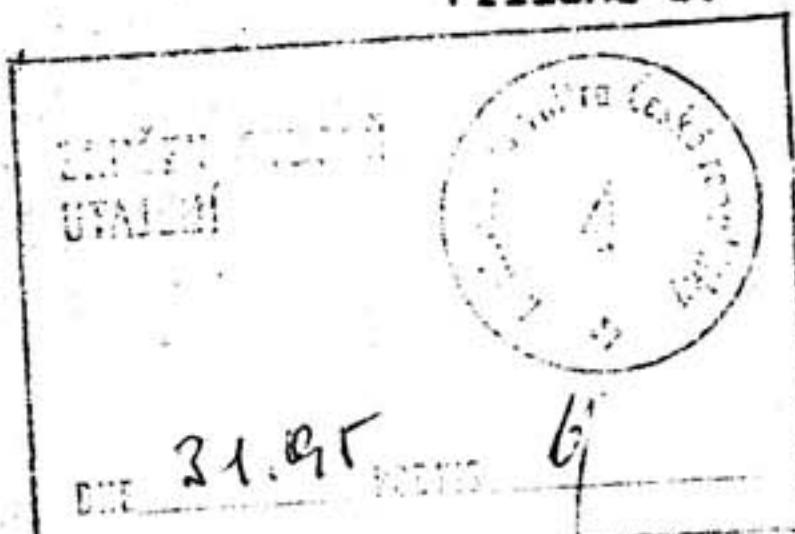
Oficiální návštěvu ředitelého USIA Bruce GELBA v ČSSR (předtím měl uskutečnit cestu do Moskvy) BOND považuje již jako konkrétní kroky při realizaci BUSHových návrhů na posílení kontaktů Spojených

států ve východní Evropě. V zainteresovaných amerických kruzích se, podle BONDA, hovoří o finančních dotacích do této oblasti, a to v částce několika milionů dolarů. Jako výsledek jednání GELBA v ČSSR BOND hodnotí v současné době připravovanou návštěvu tajemníka ÚV KSČ a. FOJTIKa v USA na základě pozvání B. GELBA. Výjezd a. FOJTIKa do USA nelze, podle BONDa, považovat za oficiální návštěvu, ale jako, BONDem blíže nezspecifikovanou, cestou účastníka programu návštěv USA.

Setkání B. GELBa s čs. stranickými a státními představiteli dalo BOND do souvislosti s jednáním o lidských právech v ČSSR, které jsou předmětem zájmu americké administrativy, a to při jednáních o přiznání doležky nejvyšších výhod ČSSR. Podle názoru BONDa nebude tato jednání o doležce nejvyšších výhod postupovat krok od kroku, pokud nedojde ke změně dosavadního postoje čs. orgánu v oblasti dodržování lidských práv v ČSSR. Totéž stanovisko zaujímá i americká velvyslankyně v ČSSR Shirley TEMPLE-BLACKová, která přiznání doležky nejvyšších výhod rovněž podmínuje změnou čs. politiky v oblasti lidských práv. Zdůraznila, že toto není její soukromé stanovisko, ale lze je považovat jako společný zájem administrativy i Kongresu USA.

Poznatek byl získán Pramenem č. 2 v průběhu měsíců září-říjen 1989, je hodnocen jako pravdivý a z důvodu obecnové závažnosti o zachování konspirace jej lze využít pouze v rozsahu rozdělovníku č. 1 a informaci ss. Lenárna a Jahanese.

Z prostředí amerických diplomatů akreditovaných v ČSSR jsou následně zjištovány poznatky o vývoji názorů a konkrétních opatřeních americké administrativy v oblasti zahraniční politiky USA, zejména ve vztahu k ČSSR a ostatním ZSS.

K bodu 2a

Výtisk č.: 1
Počet listů: 2

Rozdělovník: ss. ministr vnitra ČSSR, I. náměstek MV ČSSR a GT ÚV KSČ

Dne 4. 11. 1989 přicestoval do ČSSR prof. Harvardské univerzity SACHS, který v současné době působí jako ekonomický poradce Solidarity v PLR. Mimo to spolupracuje v řešení ekonomických otázek s vládou Jugoslávie. Příjezd SACHSe byl svizován radovi politicko ekonomického oddělení ZÚ USA LAMPERTOVÍ s tím, že SACHS se chce sejít s velvyslankyní USA TEMPLE - BLACK a žádat o pomoc při zajištování kontaktů do čs. prostředí. V té souvislosti dne 6. 11. 1989 LAMPERT kontaktoval pracovníka Prognostického ústavu ČSAV Praha Vladimíra DLOUHÉHO a informoval jej o zájmu SACHSe setkat se s ním a dalším pracovníkem téhož ústavu KLAUSEM. O setkání s DLOUHÝM projevil zájem i USA státní příslušník - ředitel Východoevropských studií ve Wilsonově středisku ve Washingtonu.

Obě schůzky se uskutečnily v Prognostickém ústavu ČSAV dne 7.11. 1989. Obsah rozhovoru není znám.

Uvedená setkání potvrzují zájem americké strany o rozšířování kontaktu v prostředí Prognostického ústavu s tím, že jsou stále intenzivnější.

Aktivitu amerických ekonomů je možné dát do souvislosti s politikou vlády USA, která na rozšířování styků s ČSSR uvolnila několik milionů dolarů.

ARC

Zrušen stupň utajení (svazek)

Ole vyjádření 1. tajemníka politicko ekonomického oddělení amerického velvyslanectví v Praze BONDA je tato částka určena nejen na rozšíření stylu ČSSR - USA, ale alternativně i na podporu vzájemného dialogu podnikáního politickými ústupky ze strany ČSSR v oblasti lidských práv.

Poznatek byl získán Pramenem č. 2, ve dnech 4.-7.11.1989, je hodnocen jako pravdivý a lze ho využít, pouze k informaci ministra vnitra ČSSR, I. náměstka MV ČSSR, ~~Ivan Šimáček~~ a GT ÚV KSČ.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 2 zák. o DS a § 2005 sb.

卷之三

Wetask C. 14

Počet listů: /

3.1.95

61

K břichu 2n

Boržalovník č. 1 a ss. Lenárt a Johannes

Valvysalský rada zú USA v Praze Theodore RUSSELL uvedl, že se
o neformální schůzce USA prezidenta BUSHÉ se s. GORBAČOVEM uvažovalo
již nějaký čas. Ovšem po událostech, kdy byl v NDR sesazen HONECKER
a ihned nato stejně v ČSSR k brutálnímu zákroku policie proti demonstra-
cii dne 28.10.1989, dostal vývoj zrychlení. Podle

Dalším momentem, který podle RUSSELLA přispěl k urychlení termínu této schůzky, byl i projev sovětského ministra zahraničních věcí ŠESTADZEHO v Polsku o invazi do ČSSR v roce 1968. Hlavním promotorom VARNADZEHO v Polsku o invazi do ČSSR v roce 1968. Hlavním promotorom v tomto vývoji je však vývoj v Německu a kolem Německa. RUSSELL dále uvádí, že tak rychlý spod událostí byl i pro USA překvapením a nepočítal, že tak rychlou reakcí BUSHÉ na události ve východní Evropě, tedy také ANI B tak rychlou reakcí BUSHÉ na události ve východní Evropě, který se bude na této schůzce snažit dohodnout s GORBAČOVEM nějaké snažení s perspektivou. BUSH údajně dospěl k názoru, že vojenské snažení v Evropě byly již výrazně překonány momenty politickými. Podle RUSSELLA se na této schůzce nevylučuje možnost konkrétní pomoci GORBAČOVU hospodářskému snažení ze strany vlády USA, aby se tak pozice GORBAČOVA doma usnadnila a aby nedošlo k jeho předčasnemu a zbytečnému pádu jen proto, že marxismus není reformovatelný a života schopný. Nebezpečí nové studené války by podle RUSSELLA bylo nekladnější, než hospodářské podpoření českovládce a hroutícího se hospodářství SSSR. hospodářské podpoření českovládce a hroutícího se hospodářství SSSR. Celkový technický má být věnována minimální publicita a "každá žvanění může

jenea pouze užkodit". Z tohoto důvodu nemají být při jednání žádní žurnalisté.

Poznatek byl získán Pramenem č. 2 v průběhu měsíců září - říjen. Je hodnocen jako pravdivý a z důvodu obsahové závažnosti o zachování konspirace jej lze využít pouze v rozsahu rozdělovníku č. 1 a k informaci ss. Lendrta a Johanna.

Z prostředí amerických diplomatů akreditovaných v ČSSR jsou nadále zjišťovány poznatky o vývoji názorů a konkrétních opatřeních americké administrativy v oblasti zahraniční politiky USA ve vztahu k ČSSR a ostatním ZSS.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení č. 57 ods. 3 odst. 3 a č. 412/2005 Sb.

[REDAKTOVÁNO] !

Výtisk č.: 4
Počet listů: 1

K bodu 2 a

Rozdělovník č. 1

2.1.95

91

Pavel TIGRID uskutečnil schůzku s dosud neustanoveným mužem z ČSSR, který ho informoval o přípravách založení nové politické strany v ČSSR, která by měla být prozatím organizačně začleněna pod HOSSEM. Členy budou i lidé z ostatních nezávislých skupin. Připravují organizační výbor a program. Po konzultaci s TIGRIDEM však již nestal ten správný čas na to, aby byla v ČSSR založena nová strana na pozicích sociálně demokratických. Dle TIGРИDA v zahraničí čekají socialisté na impuls z ČSSR, aby mohly podnikat konkrétní kroky k materiální i jiné podpoře. TIGRID se vyjádřil, že nastavě vchodné období, čas může nastat za měsíc nebo za čtyři měsíce, a proto se neasmí s vlastní přípravou otálet.

TIGRID již v této souvislosti vedl rozhovor s ing. BATTĚKEM, který však HDSu a jeho pozici nedává velkou šanci. Ing. BATTĚK se v tomto případě obává o to, že HDS se rozpadne a BENDA odejde, a proto do toho ing. BATTĚK nemá chuť. TIGRIDOVI již zaslal návrh programu, TIGRID to chválí, ale vyzývá k větší aktivitě, aby nedošlo k podobné situaci jako v Maďarsku, kdy se MSDS sama přejmenovala a přešla na program MSS. V tomto případě by to znamenalo, že všechny opoziční aktivity by byly v ČSSR na pravém křídle. TIGRID naléhal, aby "to" již konečně bylo zorganizováno a mělo tak světovou publicitu, neboť HDS jí nikdy mít nebude. Je nutné, aby do činnosti byli zapojeni mladí, jako příklad uvédí TIGRID Alexandra VONDRA, a věděl by o dalších. VONDRA je sice odsouzen a ve výkonu trestu, ale dle TIGРИDA již dlouho nebude. V úvahu pfi-

padal v Praze V. HAVEL jako český představitel nově založené strany, ale toho TIGRID jednoznačně odmítal, neboť V. HAVEL není žádnou socialistou. Socialista je např. MANDLER a řada mladých, kteří by to dělali, ale musí se za nimi dojít a přesvědčit je, dát jim důvěru.

Přípravný výbor by měl působit v Praze, TIGRID však doporučuje, aby dění bylo mimo Prahu, kde stačí tři až čtyři osoby s adresami.

Toto je již připraveno, ale v Praze jsou obavy, že když s tím půjdou, tak budou smsteni. TIGRID se domnívá, že se nemají obávat, neboť přípravný výbor neznámé ještě finále. Situaci hodnotí jako "pět minut po dvanácté" a je nutno se podívat na zkušenosti v NDR, kde to vyhlásili okamžitě.

Ole TIGRIDA, když bude v ČSSR založen přípravný výbor nové strany, tak to je skutečná zpráva o kterou se bude zajímat celý svět, že něco takového vzniklo, ale HOS, to nikoho nezajímá. Dokonce nemusí být připraven žádný velký program, jenžže navazují na tradici. S úvahou Prahy, přihlásit se k Socialistické internacionále, TIGRID souhlasí.

Poznatek byl získán dne 8.11.1989 Pramenem č. 2, je hodnověrný a při jeho využití v informačním toku FMV je nutno dbát na zachování konspirace Pramene.

Vzhledem k tomu, že na základě pokynů TIGRIDA byla dne 13.11. 1989 vyhlášena novou stranou Demokratická iniciativa, neboť HOS byl nepřijatelný, jsou realizována opatření k diskreditaci představitele DI ve spojení s redakcí IDC SVĚDEC. Další opatření směřují k ustanovení osoby, se kterou TIGRID jednal.